

Nr 321.

Av herr **Arnemark m. fl.**, om uppförande i högre lönegrad av vissa sekreterare och biträdande ledamöter å pensionsstyrelsens gransknings- och besvärbyrå.

I det utdrag ur statsrådsprotokollet, som bifogats Kungl. Maj:ts proposition nr 53 till 1936 års riksdag angående avlöningsanslag till pensionsstyrelsen för budgetåret 1936/1937, anförde föredragande departementschefen i fråga om placering i lönegrad av de befattningshavare å pensionsstyrelsens gransknings- och besvärbyrå, som benämnas "sekreterare och biträdande ledamot", bland annat följande (sid. 28): "För egen del vill jag till undanröjande av allt missförstånd beträffande ifrågavarande tjänstemäns arbetsuppgifter påpeka, att dessa icke kunna jämföras med vanligt revisionsarbete. En var av dessa tjänstemän skall i det vida övervägande antalet fall hava att på egen hand besluta, huruvida och efter vilka grunder tilläggs pension (invalidunderstöd) skall utgå till den sökande. Endast då det gäller besvär- och återförvisningsärenden föreskriver lagen, att två skola delta i beslutet. Härtill kommer, att pensionsstyrelsen — det vill alltså säga den eller de å dess vägnar beslutande tjänstemännen — praktiskt taget är sista instans i ärendet. Överklagande får nämligen endast ske av justitiekanslern och efter dennes medgivande av kommun, pensionsnämndsordförande och styrelsens ombud. Icke heller lär det vara möjligt att alltefter ärendenas enklare eller mera invecklade beskaffenhet anförtro handläggningen åt olika kvalificerade tjänstemän. En dylik uppdelning av ärendena låter sig ej göra utan en så gott som fullständig genomgång av dem och skulle alltså leda till dubbelarbete och tidsutdräkt vid ärendenas prövning. Just med hänsyn till arbetsuppgifternas beskaffenhet borde följaktligen för dem avses tjänstemän i lägst lönegraden B 26."

Departementschefen förordade emellertid, "i betraktande av de anordningar, som vid andra nyorganisationer träffats i motsvarande avseende", att "de för ändamålet avsedda befattningarna skulle fördelas på lönegraderna B 26 och B 24". Detta blev också riksdagens beslut.

I motion nr 628/1936 i andra kammaren framhölls, att det här icke gällde en nyorganisation i egentlig mening utan en omorganisation, vars verkningar man efter 20-årig erfarenhet borde kunna fullt bedöma, samt att mycket starka skäl talade för att organisationen, som ju vore avsedd att vara icke ett provisorium utan av bestående karaktär, genomfördes i enlighet med vad departementschefen i sitt första uttalande här ovan angivit, och vilket av pensionsförsäkringskommittén samt pensionsstyrelsen föreslagits såsom det *princi-*

piellt riktiga med hänsyn till arbetsuppgifternas beskaffenhet. Detta skulle innebära, att samtliga ifrågavarande befattningar placerades i lönegraden B 26.

Den därmed förenade merkostnaden, bortsett från vikariatsersättningar och dyrtidstillägg, beräknades till cirka 4,800 kronor om året.

Var och en av ifrågavarande ledamöter har, såsom pensionsstyrelsen i skrivelse till departementschefen den 26/11 1935 anfört, att varje år fatta beslut om tilläggspensioner — i regel utan någon som helst direkt kontroll — att utgå av allmänna medel till ett kapitalvärde av omkring 10 miljoner kronor. Därav torde framgå den stora betydelsen både för samhället och för den enskilde av ett riktigt utförande av ifrågavarande arbete.

Det torde vara uppenbart att arbetet kommer att förlora på att utföras av tjänstemän, bland vilka många, med stöd av den mening som uttalats av departementschefen själv, måste anse sig ogynnsammare placerade än skäligt är.

Därtill kommer att ifrågavarande tjänstemän, av vilka ett par i 10 års tid oavbrutet varit förordnade såsom ledamöter samt utfört det därmed förbundna betungande och ansvarsfulla arbetet, nu fått vidkännas en högst betydande *minskning* i löneförmåner, beroende på att förut utgående ledamotsersättning beräknad efter B 30 bortfallit, vilket icke kompensrats av ledamotstjänst med placering i B 24.

Såsom redan i den nämnda motionen framhölls måste det allvarligt ifrågasättas om det är med statens intresse förenligt att för ernående av så jämförelsevis ringa besparing, varom här kan vara fråga, låta uppdelningen på två olika lönegrader bestå, ehuru med denna uppdelning äro förenade sådana obilligheter som ovan berörts.

Av statsutskottets utlåtande nr 5/1936, jämfört med andra kammarens protokoll den 11 mars 1936, framgår vidare med all önskvärd tydlighet, att utskottet ställt sig mycket tveksamt i frågan. Ordföranden å den avdelning av utskottet, som behandlat ärendet, yttrade i kammaren bl. a.: ”principiellt ha vi ansett, att befattningshavarna i fråga borde placeras i samma löneställning.”

Den av Kungl. Maj:t till innevarande års riksdag ånyo framlagda propositionen om dyrortsgraderade folkpensioner, vilken nu med största säkerhet kommer att leda till ett positivt beslut, utgör ett nytt moment av särskild betydelse även för ifrågavarande tjänstemäns löneställning. Dyrortsgraderingen kommer nämligen ovillkorligen att medföra en avsevärd ökning av dessa tjänstemäns såväl ekonomiska ansvar som arbetsböda. Då dyrortsgraderingen föreslagits skola träda i kraft den 1 januari 1938, och pensionsstyrelsens behandling av ifrågavarande ärenden är avsedd att taga sin början redan dessförinnan, torde även av detta skäl vara angeläget att *redan nu* taga ifrågavarande ledamotsbefattningars lönegradsplacering under förnyad prövning.

Då såväl starka sakskäl som hänsynen till rättvisa och billighet tala för att samtliga här ifrågavarande befattningshavare placeras i lönegrad B 26, hemställas, att riksdagen måtte besluta,

att de fem "sekreterare och biträdande ledamöter" å pensionsstyrelsens gransknings- och besvärbyrå, som nu äro placerade i lönegrad B 24, i stället uppföras i lönegrad B 26.

Stockholm den 24 januari 1937.

Gustaf Arnemark.

Oscar Dahlbäck.

R. Lundqvist.
